

สรุปผลการประชุม
คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
ครั้งที่ ๑๒
วันพุธ ที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๕๘
ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

การประชุมวันนี้เป็นการพิจารณาหลักการที่สมควรบัญญัติไว้ในหมวด ๓ “สิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย” ต่อจากการประชุมครั้งก่อน สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

๑. สมควรคงหลักเกี่ยวกับเสรีภาพของบุคคลในการประกอบอาชีพไว้ สำหรับข้อจำกัดเสรีภาพดังกล่าว เห็นควรให้กระทำได้เฉพาะแต่เพียงเพื่อการรักษาความมั่นคงของรัฐหรือเศรษฐกิจของประเทศ การแข่งขันอย่างเป็นธรรม การป้องกันหรือขจัดการผูกขาด การคุ้มครองผู้บริโภค การจัดระเบียบการประกอบอาชีพ หรือเพื่อประโยชน์สาธารณะอย่างอื่นเท่านั้น ทั้งนี้ การจำกัดเสรีภาพในการจัดระเบียบการประกอบอาชีพนั้น ไม่ควรกระทบต่อเสรีภาพในการเรียนการสอนและเสรีภาพในทางวิชาการ

๒. สมควรคงหลักการเกี่ยวกับสิทธิเสนอเรื่องราวร้องทุกข์และการฟ้องหน่วยงานของรัฐไว้ แต่ขอบเขตแห่งสิทธิและการใช้สิทธิดังกล่าวให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

๓. กรณีสิทธิได้รับการศึกษาภาคบังคับ (compulsory education) บริการสาธารณสุข และบริการสาธารณะอื่นของรัฐ รวมทั้งสิทธิได้รับความช่วยเหลือทางสังคม สวัสดิการ หรือการสงเคราะห์ขั้นพื้นฐานอื่นของรัฐเพื่อให้ดำรงชีวิตได้อย่างเหมาะสมที่เคยมีบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญฉบับที่ผ่านมานั้น เห็นว่าเป็นสิทธิพื้นฐานของปวงชนชาวไทยอยู่แล้ว แต่ควรกำหนดให้เป็นหน้าที่ของรัฐที่จะต้องจัดให้ประชาชนสามารถใช้สิทธิดังกล่าวได้ตามความเหมาะสม

๔. สมควรคงหลักการเรื่องเสรีภาพในการรวมกัน (freedom of association) ไว้ให้ชัดเจน ซึ่งรวมถึงการรวมกันเป็นชุมชนด้วย ส่วนการจำกัดเสรีภาพดังกล่าวนั้น ควรให้กระทำได้ตามที่กฎหมายบัญญัติและเฉพาะเพื่อคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือเพื่อการป้องกันหรือขจัดการผูกขาดเท่านั้น แต่ในกรณีข้าราชการนั้น การรวมตัวของข้าราชการอาจจะถูกจำกัดโดยกฎหมายของข้าราชการในส่วนของการเมือง สมรรถนะ และวินัย

๕. สมควรคงสิทธิของบุคคลและชุมชนในการดำเนินการหรือร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และรัฐ ในการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และส่งเสริมขนบธรรมเนียม จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะ และวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่นและของชาติ รวมตลอดทั้งในการบริหารจัดการ บำรุงรักษา และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน อนุรักษ์และฟื้นฟูสิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุล ส่วนบทบัญญัติเกี่ยวกับการประเมินผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental Impact Assessment : EIA) หรือการประเมินผลกระทบด้านสุขภาพ (Health Impact Assessment : HIA) เป็นเพียงวิธีการสมควรกำหนดไว้ในกฎหมายระดับพระราชบัญญัติ ส่วนเรื่องสิทธิของชุมชนที่จะฟ้องหน่วยงานราชการหรือหน่วยงานของรัฐนั้น ปัจจุบันมีการตรากฎหมายให้กลุ่มบุคคลสามารถรวมกันการฟ้องคดีแพ่งแบบกลุ่มได้แล้ว จึงไม่มีความจำเป็นที่จะต้องกำหนดไว้อีก แต่อาจกำหนดให้เป็นหน้าที่ของรัฐว่า การบริหารจัดการและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ ต้องไม่ก่อให้เกิดผลกระทบหรือเป็นอันตรายต่อสิ่งแวดล้อม ประชาชน และชุมชนจนเกินสมควร และในกรณีที่มีความจำเป็นอันไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ รัฐต้องแก้ไขผลกระทบหรืออันตรายนั้นให้ลุล่วงไปก่อนและเยียวยาให้แก่ประชาชนตามสมควร

๖. สำหรับการโฆษณาหรือประชาสัมพันธ์โครงการหรือกิจกรรมของรัฐนั้น เห็นว่าเป็นเรื่องที่มีความจำเป็น แต่การโฆษณาหรือประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ นั้น ต้องเป็นไปตามขั้นตอนและวิธีการที่กฎหมายกำหนดเพื่อให้เกิดความโปร่งใสและต้องตรวจสอบได้

นางสาวดวงจิตร์ ก่อเจริญวัฒน์
วิทยากรเชี่ยวชาญ
ผู้สรุปผลการประชุม

นายปกรณ์ นิลประพันธ์
เลขานุการกรรมการ คนที่หนึ่ง
ผู้ตรวจทาน